

Toespraak ter gelegenheid van de herdenking van de heer drs. W.K.N. (Norbert) Schmelzer (KVP) –

Op 14 november jongstleden overleed op 87 jarige leeftijd de heer Schmelzer. Hij was voor de KVP lid van de Eerste Kamer van 11 mei 1971 tot 6 juli 1971 .

Na zijn studie aan de Katholieke Economische Hogeschool in Tilburg was hij enkele jaren bij Unilever werkzaam. Vervolgens, in 1950, stapte hij over naar het ministerie van Economische Zaken om daarna altijd verbonden te blijven aan de publieke zaak. Het is in datzelfde jaar 1950 dat Norbert Schmelzer in contact kwam met de politicus Romme die hem introduceerde in de nationale en de internationale politiek.

Na 4 jaar, in 1956, en pas 35 jaar jong, werd de heer Schmelzer in het vierde kabinet Drees staatssecretaris van Binnenlandse zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisaties. In het daaropvolgende kabinet de Quay werd hij staatssecretaris van Algemene Zaken. In deze functie trad hij ook op als economisch adviseur van minister-president de Quay, bij wie hij jaren eerder als student in Tilburg nog colleges had gevolgd.

In de periode 1963 – 1971, tijdens de kabinetten Cals en de Jong, neemt hij voor zijn partij de KVP zitting in de Tweede Kamer, waar hij al na enkele maanden tot fractievoorzitter wordt gekozen. Het is in die jaren - meer precies: op 13 oktober 1966 - dat hij een motie indiende tegen het financieel-economische beleid van het kabinet-Cals. Na aanneming van die motie viel het kabinet in wat tot op de dag van vandaag bekend staat als 'De Nacht van Schmelzer'. In een radio-interview in 2006 benadrukte hij nog eens dat het er die nacht in wezen om ging duidelijk te maken dat de volksvertegenwoordiging een eigen verantwoordelijkheid ten opzichte van de regering heeft.

Norbert Schmelzer verliet in 1971 de Tweede Kamer om lid te worden van deze Kamer. Hij kreeg echter nauwelijks tijd om aan de werkzaamheden van deze Kamer deel te nemen, omdat hij na twee maanden reeds werd geroepen tot het ambt van minister van Buitenlandse Zaken in het kabinet-Biesheuvel. Hij heeft er geen misverstand over laten bestaan dat hij de jaren van zijn ministerschap als de gelukkigste van politieke loopbaan beschouwde. Tijdens zijn ministerschap steunde Nederland een voorstel om de Volksrepubliek China toe te laten tot de Verenigde Naties, werd de DDR erkend, vond een staatsbezoek plaats aan Indonesië en werd voor het eerst

een Sovjet-minister van Buitenlandse zaken in Nederland ontvangen.

Na zijn ministerschap was de heer Schmelzer nog zo'n drie decennia actief als commissaris van grote nationale en internationale ondernemingen en als lid van advies- en bestuursraden, met name op het terrein van vrede en veiligheid. Maar ook was hij jaren voorzitter van de Nederlandse Sportbond voor Geestelijk Gehandicapten. Voor de KVP was hij nauw betrokken bij de vorming van het CDA in 1980. Bij die partij bleef hij vele, vele jaren nog actief betrokken.

Als pianist, componist, en tekstschrijver heeft hij vele evenementen opgeluisterd. Dat hij door zijn politieke optreden een vooraanstaande Nederlandse cabaretier inspireerde, heeft hem altijd plezier gedaan.

Met Norbert Schmelzer, in binnen- en buitenland hoog onderscheiden, is een markante politicus heengegaan. Hij laat zijn echtgenote, twee zoons en een dochter na, die wij allen steun toewensen bij het verwerken van dit grote verlies. In dankbaarheid gedenken wij zijn bijzondere betekenis voor de publieke zaak in ons land.

Ik verzoek om enkele momenten van stilte.